

Евиденција промета робе на велико и мало и комисионих услуга у промету робе

мр Снежана Митровић

Министарство за трговину, туризам и телекомуникације, односно ресорни министар, донео је **Правилник о евиденцији промета** ("Сл. гласник РС", бр. 99/15, у наставку текста: Правилник) којим су прописане евиденције промета за пословне субјекте који обављају трговину на велико и мало, врше откуп пољопривредних производа и животиња и пружају комисионе услуге у промету робе. **Правилником су прописани садржај и начин вођења евиденције у Књизи евиденције, КЕП обрасцу.**

Правилник о евиденцији промета примењује се при евиденцији промета код пореских обвезника дефинисаних Правилником, **почев од 1. јануара 2016. године.** Даном почетка примене овог правилника престаје да важи **Правилник о евиденцији промета и услуга** ("Сл. гласник РС", бр. 45/96, ... и 7/10),

Најзначајније новине садржане у **Правилнику о евиденцији промета**, које ће олакшати рад при вођењу евиденције промета од 1. јануара 2016, у односу на раније одредбе, јесу:

- КЕП образац не воде правна лица која врше промет на велико и воде двојно рачуноводство, осим оних која врше откуп пољопривредних производа и живих животиња и врше промет робе узете у комисион, односно пружају комисионе услуге;
- КЕП образац се не води за остале услуге везане за промет робе, осим за пружање комисионих услуга;
- Документ који прати робу и на основу којег се врши евиденција може бити у оригиналу а може бити у питању и копија и исправе

морају бити оверене потписом испоручиоца и примаоца, као и превозника, уколико превоз врши треће лице;

- КЕП не садржи колону 6 - Уплате на рачун. Према нашем мишљењу, трговци, који су пре ове измене водили евиденцију у КЕП обрасцу који садржи колону 6, могу да наставе да користе старе образце, без обзира да ли је воде ручно или електронски, без попуњавања колоне 6;
- КЕП образац може да се води ручно, као и до сада, а може и у електронском облику, без обавезе дневног штампања листова, осим на захтев инспекције у поступку контроле и обавезе штампања коначног салда на дан 31.12. после извршеног пописа робе и прокњижених утврђених разлика према попису (вишкова и мањкова);
- КЕП може да се води на продајном месту или неком другом месту, код лица коме је трговац поверио вођење евиденције промета; међутим, надлежним контролним органима мора се обезбедити доступност те евиденције на продајном месту, које је предмет контроле.

Дакле, од 1. јануара 2016. године обавезу вођења евиденције промета у складу са новодонетим Правилником о евиденцији промета, имају правна лица и предузетници који:

- врше промет робе на мало,
- врше промет робе на велико, а пословне књиге не воде по принципу двојног књиговодства или

- врше откуп пољопривредних производа и домаћих животиња на откупном месту и
- пружају комисионе услуге у промету робе.

Евиденције, које су обвезници дужни да воде у складу са Правилником, су следеће:

1. **Књига евиденције промета – Образац КЕП** дужни су да га воде правна лица и предузетници који обављају промет на мало, који обављају промет на велико, а не воде двојно књиговодство или ако обављају промет на велико и воде двојно књиговодство али врше откуп пољопривредних производа и животиња и пружају комисионе услуге у промету робе;
2. **Пријемни лист комисионе робе – Образац ПКР** дужни су да воде правна лица и предузетници који врше комисионе услуге;
3. **Дневни извештај продате, исплаћене и враћене комисионе робе, комитентима – Образац ПКР-1, дужни су да воде правна лица и предузетници који врше комисионе услуге;**
4. Обвезници комисионари, који узимају робу од комитената - физичких лица, морају водити дневне извештаје о пријему робе од комитената – физичких лица, у **Обрасцу КРИ** и извештај о исплаћеној и враћеној роби комитентима – физичким лицима, у **Обрасцу КРИ-1**, који комисионар саставља у складу са важећим правилником;

Порески обвезници који обављају промет на мало нафте и нафтних деривата и који обављају промет на велико, а не воде двојно рачуноводство, дужни су да воде Дневни пумпни извештај – Образац ДПИ.

Поред ових обавезних евиденција за које су прописани обрасци, за обвезнике примене Правилника о евиденцији, који врше откуп и трговину на велико пољопривредним производима и домаћим животињама, обавезно се саставља Калкулација набавне или продајне цене. У трговини на мало обавезно се саставља Калкулација малопродајне цене, која садржи укалкулисану разлику у цени као и ПДВ, уколико се трговац налази у систему ПДВ. Ако се у промету на велико саставља калкулација набавне цене, за сваку разлику у цени, садржану у вредности продате робе, коригује се колона „задужења“ у КЕП обрасцу, као позитивна или негативна нивелација.

Законима и правилницима којима су прописане обавезне евиденције у трговини утврђени су следећи општи принципи и правила на којима се оне заснивају:

- 1) књигу евиденције промета, Образац КЕП, везано за промет робе, воде обвезници у складу са Правилником, одвојено за **свако велепродајно место, продајни објекат и друго продајно место на коме се обавља трговина на мало**, пружају комисионе услуге

и врши откуп пољопривредних производа и домаћих животиња. Трговац који у оквиру продајног објекта има више пословних јединица или одељења **може** да води посебно Књигу евиденције за сваку пословну јединицу или одељење. Трговац који обавља трговину на мало ван продајног објекта води Књигу евиденције на нивоу целокупног свог промета у трговини ван продајног објекта;

- 2) прописане наведене евиденције у папирном или у електронском облику, као и документација, на основу којих се врши књижење, морају бити доступне надлежним инспекцијским органима, на велепродајном месту, у продајном објекту или другом продајном месту ван продајног објекта, на коме се обавља трговина на мало. Уколико се евиденција води електронски, преко рачунара, на продајном месту треба да постоје техничке могућности да инспекцијски органи имају увид у те евиденције на рачунару или да се, на њихов захтев, омогући штампање података из Књиге евиденције;
- 3) **трговац који обавља трговину ван продајног објекта** дужан је да пријави, надлежном министарству за послове трговине, на посебном обрасцу који је одштампан уз овај правилник, место на коме се води Књига евиденције. Образац на основу кога се врши пријава садржи, обавезно:

- **пословно име и адресу трговца,**
- **адресу на којој се води Књига евиденције,**
- **датум почетка обављања трговине ван продајног објекта,**
- **име и презиме,**
- **број телефона и**
- **адресу електронске поште контакт особе;**

- 4) евидентирање набављене робе у КЕП обрасцу за обвезнике примене Правилника о евиденцији промета, **предуслов** је за стављање у промет робе, осим одређених врста робе, **које се могу ставити у промет и евидентирати најкасније наредног дана за претходни дан, а то су дневна штампа, пастеризовано млеко и основне врсте хлеба (хлеб за дневну потрошњу). Најкасније до краја наредног дана могу се евидентирати и извршени промети робе у КЕП обрасцу, по основу продајних подстицаја.** То су извршени промети за које трговац не зна унапред, већ на крају дана, које врсте робе и које количине ће потрошачи купити, искористивши продајне подстицаје тог дана (нпр. акцијске продаје робе, продају трећег артикла за један динар, снижења цене на купљени други артикал, продаја по основу

поседовања бонова на основу којих се врши промет итд.). Ова одредба представља ново правило евидентирања промета робе у односу на досадашња правила, када је акцијска продаја робе у питању;

- 5) исправа која прати робу може бити **оригинал или копија**, односно може бити у **писаном или електронском облику** и обавезно мора да садржи следеће податке:

- број и датум исправе, пословно име,
- адресу и ПИБ испоручиоца, примаоца, превозника (уколико га има),
- место и адресу објекта одакле се врши испорука,
- име, презиме и потпис одговорних лица, примаоца и превозника,
- назив робе и количину.

Исправа на основу које се врши евидентирање у Књизи евиденције, поред наведених података, садржи и **продајну цену по јединици мере и вредност робе**;

- 6) када се врши промет робе узете у комисион, исправе на основу који се врши евидентирање у КЕП обрасцу су обрасци који садрже прописане податке о пословном имену комисионара и комитенту правном и физичком лицу, податке о пријему робе, продаји, вредности са провизијом и ПДВ враћене робе, као и личне податке о комитенту, физичком лицу, име и презиме, потпис и адресу становања и број телефона комитента, број личне карте, ПИБ комитента, као и печат и потпис комисионара;
- 7) евидентирање промета робе у КЕП обрасцу за трговину на велико врши се по велепродајним ценама на начин прописан Правилником, у зависности од тога да ли се ради о велепродајном трговцу који ту обавезу има јер врши откуп пољопривредних производа и домаћих животиња или због тога што не води двојно рачуноводство;
- 8) евидентирање промета робе на мало у КЕП обрасцу врши се по малопродајној цени са укалкулисаним разликом у цени и са укалкулисаним ПДВ;
- 9) трговац у колону 5 уписује износ дневног промета, за робу продату у готовини и за чекове грађана – на основу износа евидентираних преко фискалне касе, у фискалном рачуну, рачуну и другом документу о готовинској наплати продате робе, укључујући износе евидентираних у налозима исправке, образац "НИ";

- 10) књига евиденције промета – Образац КЕП води се ажурно уредно и тачно, може „ручно“ или „електронски“ у софтверу рачунара на начин који не допушта брисање унетих података, по хронолошком реду. Када се КЕП

води ручно, пре књижења, рачунополагач, који врши евиденцију промета робе и одговара за садржај и начин вођења, дужан је да повезану књигу, која има нумерисане странице, овери потписом. Ову књигу не оверава ниједан државни орган, већ само обвезник;

- 11) новину у евиденцији промета у електронском облику у рачунару, представља то што се не морају дневно штампати листови КЕП обрасца, већ чувати у софтверу рачунара. Контрола евиденције промета од стране контролних органа може се вршити увидом у евиденцију промета, на основу доступности података који се налазе у електронском облику у рачунару. Само у изузетним случајевима инспектор може захтевати штампање евиденције у КЕП обрасцу. Рачунополагач је дужан да, за потребе контроле евиденције промета, обезбеди доступност, како евиденције промета у КЕП обрасцу, тако и свих исправа на основу којих је извршена евиденција, које могу бити стављене на увид инспектору, као **исправе у оригиналу или копије исправе**;

- 12) књижење у Књизи евиденције врши се на основу **веродостојних** књиговодствених исправа:

- фактура,
- царинска исправа,
- калкулација,
- доставница,
- пријемница,
- отпремница,
- фактура-отпремница,
- интерна преносница,
- дневни извештај фискалне касе, односно фискални документ,
- записник,
- пописна листа,
- реверс,
- исправа о откупу,
- потврда,
- извештај о попису, итд.;

- 13) прописима је прецизирано да је за уредно и ажурно вођење обавезних евиденција и обезбеђење доступности тих евиденција надлежним контролним органима **одговорно лице које се задужује робом**. Ако се евиденција води на рачунару ван просторија продајног објекта, код рачуновође или неког другог лица, у поступку контроле и надзора потребно је обезбедити доступност евиденције у КЕП обрасцу, без одлагања, према налогу лица које спроводи поступак контроле. У складу са *Законом о инспекцијском надзору* („Сл. гласник РС“, бр. 36/2015), инспектор

који врши контролу евиденције у КЕП обрасцу треба да се пореском обвезнику најави најмање три дана пре датума када практично приступа контроли евиденције промета, коју врши у продајном објекту или на другом месту, ако се промет врши ван продајног објекта;

- 14) после извршених евидентирања за протеклу годину, врши се закључивање КЕП обрасца. Крајњи салдо представља вредност робе која се преноси као почетно стање у наредну годину и оверава се потписом рачунопологача, односно предузетника. Када се евиденција у КЕП води у електронском облику, закључивање евиденције врши се штампањем почетне стрне и крајњег салда, који се оверава потписом рачунопологача, односно предузетника.

У наставку је приказан начин попуњавања Обрасца КЕП у складу са Правилником:

1) **У колону 1** уписује се редни број сваког појединачног књижења. Редни број се уписује на прокњиженој рачуноводственој исправи која се одлаже по редоследу. Рачуноводствена исправа је писани доказ о насталој пословној промени, која у складу са Законом о рачуноводству обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама, из које се виде основ и врста пословне промене;

2) **У колону 2** уписује се датум књижења (дан и месец). У заглављу КЕП обрасца наведена је година за коју се води евиденција извршеног промета робе и услуга у промету робе;

3) **У колони 3** дат је опис промене која се књижи и уписују се назив, број и датум документа, а при евидентирању набавке робе пословно име добављача, односно име и пребивалиште добављача. У опису се наводи документ у коме је евидентиран промет робе, односно промена вредности робе. У зависности од врсте документа, уноси се: Калкулација цена број ___ од ___, Интерна преносница број ___ од ___, Вишак робе, Записник (пописна листа) број ___ од ___, (Улаз робе) Фактура број ___ од ___, Мањак робе, Записник (пописна листа) број ___ од ___, Излаз робе, Рачун број ___ од ___, Нивелација цена број, ___ од ___, Записник о дозвољеном калу, растуру и лому број ___ од ___ итд.

Да би рачуноводствена исправа била евидентирана у КЕП обрасцу, мора је исконтролисати и ликвидирати лице задужено за проверу података у исправи. Дакле, пре књижења у Обрасцу КЕП треба извршити контролу књиговодствене исправе и утврдити да ли садржи све податке прописане у складу са Правилником о евиденцији робе, да ли вредност робе одговара подацима у исправи и да ли је исправа састављена у складу са Законом о ПДВ, уколико промет врши обвезник ПДВ. Ако се ради о улазу робе, обавезно се

уноси податак о називу и седишту добављача. Калкулација набавне и продајне цене, која се користи као исправа за евидентирање у КЕП обрасцу, мора бити састављена на основу исправе која прати робу у промету, која може бити у оригиналу или копија, а то је фактура или отпремница (ако роба није још фактурисана), односно доставница, пријемница, интерна преносница и слично. Калкулација, као и исправе на основу којих се саставља калкулација, морају садржати све елементе прописане Правилником.

У наставку текста објашњено је које податке треба да садрже исправа и калкулација да би се могао евидентирати промет у КЕП обрасцу;

4) **У колону 4**, одредбама члана 15. *Правилника о евиденцији промета* ("Сл. гласник РС", бр. 99/15), прописано је да обвезник – трговац, уписује вредност набављене (запримљене) робе, за трговину на мало по малопродајним ценама, а за трговину на велико, по велепродајним ценама. За обвезнике, трговце на велико, који се налазе у систему ПДВ, задужење робе у колони 4 може се вршити и по велепродајним ценама без ПДВ и са ПДВ.

Одредбама наведеног правилника обвезнику је пружена могућност избора, у зависности од принципа који је усвојио у свом интерном акту, да евидентирање задужења робе у главној књизи, које врши у складу са рачуноводственим прописима, усклади са евидентирањем задужења те робе, у колони 4 КЕП обрасца. У том смислу нема препреке да обвезник у промету на велико који води евиденцију промета, задужење робе у колони 4 води и по набавној цени, с тим што се за сваку продату количину, у зависности од продајне цене, врши кориговање колоне задужења за позитивну или негативну нивелацију цена.

У зависности од начина на који обвезник води залихе робе у продајном објекту, по набавним, велепродајним или малопродајним ценама и да ли је у систему ПДВ, **формираће калкулацију цена која мора да садржи следеће елементе:**

- **пословно име трговца,**
- **назив и адресу продајног места,**
- **ПИБ трговца,**
- **редни број,**
- **трговачки назив робе,**
- **јединицу мере,**
- **количину,**
- **набавну цену по јединици мере,**
- **вредност робе по фактури добављача,**
- **разлику у цени,**
- **продајну вредност робе без ПДВ,**
- **ПДВ,**
- **продајну вредност са ПДВ и**
- **продајну цену по јединици мере.**

5) У колону 5 обвезник уписује раздужење објекта – продајног места по основу промета за робу која је продата у готовини и за чекове грађана, за робу наплаћену преко рачуна – на основу износа фактуре, за нафту и нафтне деривате у промету на мало, на основу дневног пумпног извештаја. За остварени дневни промет обвезник саставља спецификацију за робу продату у готовини и за робу која се и мањак робе, утврђен пописом залиха робе, који према одлуци трговца пада на терет рачунопологача или неког другог лица које ће тај мањак надокнадити уплатом на текући пословни рачун.

1. Евидентирање задужења робе у промету на велико у КЕП обрасцу, по набавној цени код обвезника који врше откуп пољопривредних производа и живих животиња

Обвезник који врши промет робе, у складу са Законом о трговини, дужан је да за сваку појединачну набавку робе води евиденцију и састави калкулацију набавне цене робе. Калкулацију набавне цене робе чине фактурна цена добављача и зависни трошкови набавке, у складу са утврђеним начелима у интерном акту према важећим рачуноводственим политикама.

Према *Закону о трговини* ("Сл. гласник РС", бр. 53/10 и 10/13) и *Правилнику о минималним техничким условима за трговину на откупном месту* (Сл. гласник РС", бр. 32/11) прописани су услови за обављање трговине на откупним местима. Предузеће, друго правно лице и предузетник могу куповати пољопривредне производе од индивидуалних пољопривредника под следећим условима:

- 1) житарице, индустријско биље, пасуљ, кромпир, кожу, вуну, млеко, прерађевине од млека, јаја, грожђе и алкохолна пића - у пословним просторијама и откупним станицама;
- 2) остале пољопривредне производе, производе шумарства и шумске плодове - у пословним просторијама, откупним станицама и на откупним местима. Откупна станица и откупно место морају имати одговарајућу просторију, односно уређени простор за пријем и мерење робе, складиштење, утовар и истовар робе и амбалаже и испуњавати хигијенско-техничке и санитарне услове.

Предузеће, друго правно лице и предузетник могу куповати стоку од индивидуалних пољопривредника у откупним станицама. Откупна станица мора да има изграђен или ограда простор уређен за прихватање и куповину стоке и да испуњава хигијенско-техничке и санитарне услове.

У зависности од начина на који су регистровани индивидуални пољопривредни произвођачи од којих правно лице откупљује пољопривредне производе, да ли воде пословне књиге и да ли су порески обвезници у систему ПДВ, примењују се и одредбе Закона о ПДВ, у вези са обрачуном ПДВ надокнаде и одредбе Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Према члану 34. Закона о ПДВ, сва физичка лица, која су власници, закупци и други корисници пољопривредног и шумског земљишта и физичка лица која су као носиоци, односно чланови пољопривредних газдинстава у складу са прописима којим се уређује регистрација пољопривредних газдинстава, имају право на ПДВ надокнаду у износу 8% вредности продатих добара и услуга, која треба да им се уплати на текући рачун или рачун штедње. Сви индивидуални пољопривредни произвођачи, који се налазе у систему ПДВ, немају право на ПДВ надокнаду, али су дужни да за извршени промет издају рачун купцима, у складу са чланом 42. Закона о ПДВ и на износ накнаде за извршени промет пољопривредних производа, обрачунају и плате ПДВ према прописаној стопи.

Купац, који је купио у откуп пољопривредне производе и који се налази у систему ПДВ, у складу са испуњеношћу општих услова за коришћење права на одбитак ПДВ, а у зависности од тога да ли је за извршени промет обрачуната и плаћена ПДВ надокнада пољопривредницима или је обрачунат ПДВ од стране пољопривредника који је у систему ПДВ, искористиће и право на одбитак ПДВ.

Према Правилнику о евиденцији промета, сва правна лица и предузетници који врше откуп пољопривредних производа и домаћих животиња на откупном месту, имају обавезу вођења евиденције промета у Књизи евиденције у КЕП обрасцу.

Обавеза вођења евиденције, дакле, постоји само за правна лица која врше откуп на откупном месту, без обзира да ли воде двојно рачуноводство или не.

За све накнадне промете тих откупљених пољопривредних производа не постоји обавеза вођења евиденције у КЕП обрасцу, осим када се купују и продају у промету на мало и када промет на велико врше правна лица која не воде двојно рачуноводство.

На пример, уколико правно лице „Б“, које се бави прометом на велико и води двојно књиговодствено купује пољопривредне производе и животиње, од неког другог велепродајног правног лица „А“, које је те пољопривредне производе купило откупом од индивидуалних пољопривредних произвођача, тај промет робе на велико код прав-

ног лица „Б“ евидентира се као сваки други промет робе на велико, у робно-материјалној евиденцији и у финансијској евиденцији у главној књизи, јер за њега не постоји обавеза вођења евиденције у КЕП обрасцу. Обавезу вођења евиденције промета у КЕП обрасцу има велепродајно правно лице „А“ које је откупило те пољопривредне производе од индивидуалних пољопривредних произвођача и продало их правном лицу „Б“.

Ако је правно лице „Ц“, које се бави прометом на мало, купило пољопривредне производе од правног лица „А“ које је те исте производе купило откупом од пољопривредних произвођача, и правно лице „Ц“ и правно лице „А“ имају обавезу вођења евиденције промета у КЕП обрасцу.

Ако се обвезник у промету на велико, који врши откуп пољопривредних производа, определи да евидентирање робе врши по набавној цени, састављена калкулација набавне цене за откупљене пољопривредне производе биће прокњижена у главној књизи, према важећим рачуноводственим прописима, и у КЕП обрасцу, у складу са Правилником о евиденцији.

Евидентирање задужења робе по набавним ценама у колони 4 "задужење", у КЕП обрасцу подразумева да се, приликом продаје те исте

робе, истовремено врши корекција задужења те робе у колони 4, сходно документу о раздужењу (рачун, фактура). Обвезник који није у систему ПДВ, када изврши продају робе, коју је евидентирао у колони 4 "задужење" КЕП обрасца, дужан је да за **износ остварене разлике у продајној цени** те робе задужи колону 4.

Међутим, ако обвезник, који је у систему ПДВ, изврши продају робе и обрачуна ПДВ по основу извршеног промета, дужан је да коригује колону 4. "задужење", у КЕП обрасцу, **за износ остварене разлике у цени и за износ обрачунатог ПДВ, исказаног у документу о раздужењу.** На овај начин усаглашена евиденција промета робе у колони "задужење" и колони "раздужење" исказује стање залихе робе које одговара стању залиха робе исказаних у главној књизи.

Дакле, разлика колоне 4 - задужења робе и колоне 5 - раздужења робе пружа податак о стању робе по набавној цени, који је упоредив са стањем залиха робе, исказаним на рачуну за робу у промету на велико, у главној књизи.

Према томе, износ корекције задужења робе у колони 4, када је роба при набавци задужена по набавној цени, зависи од тога да ли је обвезник остварио разлику у цени при продаји те робе и да ли је у систему ПДВ, као и да ли је имао обавезу да на извршени промет обрачуна ПДВ.

1.1. Пример евидентирања задужења робе у промету на велико, у КЕП обрасцу по набавној цени када обвезник није у систему ПДВ

Предузеће "Комерц" д.о.о., дана 20.07.2016. године, набавило је (откупило од индивидуалног пољопривредног произвођача, који нема регистровану делатност) 1000 кг малина по цени од 50,00 динара у коју је урачуната и ПДВ надокнада пољопривреднику по стопи од 8%. Укупна вредност набављених малина на основу откупног блока и фактуре добављача, износи 50.000,00 динара. Зависни трошкови набавке, по основу фактуре добављача за извршени превоз малина, износе 5.000,00 динара. У интерном акту, *Рачуноводствене политике*, утврђен је принцип евидентирања задужења робе у главној књизи по набавним ценама. Извршена је калкулација набавне цене робе, број 20/2016, у коју је укључен и зависни трошак набавке, за улаз 1000 кг малина по набавној цени од 55,00 динара по кг. Калкулација је прокњижена у главној књизи и у евиденцији промета робе у КЕП обрасцу, у колони 4, у укупној вредности од 55.000,00 динара.

Од заprimљене количине, по рачуну 77/16, продато је дана 25.07.2016. године, 500 кг малина по цени од 70,00 динара.

Набавна цена малина је 55,00 динара (1000 ком x 55 = 55.000,00 дин.);

Остварена продајна цена за 500 кг је 70,00 (500 x 70=35.000,00 дин.) (продајна цена 70,00 – набавна цена 55,00 = остварена РУЦ 15,00 x 500 кг. = 7.500,00 дин.)

На основу извршеног промета малина (продаје по цени увећаној за разлику у цени) потребно је, за остварену разлику у цени, у износу од 7.500,00 динара, извршити евидентирање у колони задужења КЕП обрасца.

Евидентирање ће се вршити на основу рачуноводствене исправе, интерног документа, који се креира у софтверској апликацији, истовремено када се испоставља и рачун о извршеној продаји малина.

Евидентирање промета робе у КЕП обрасцу**КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА ЗА 2016. ГОДИНУ**

Ред. број	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентираних промена (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			задужење	раздужење
1	2	3	4	5
1.	20.07.2016.	Калкулација бр. 20 од 20.07.2016.г.	55.000,00	
2.	25.07.2016.	Фактура број 77/16 од 25.07.2016.		35.000,00
3.	25.07.2016.	Корекција задужења робе – остварена РУЦ по фактури 77/16	7.500,00	
Вредност робе на залихама је 27.500 (кол. 4 – кол. 5)			62.500,00	35.000,00

Вредност робе на залихама после евидентираних раздужења по основу продаје робе (колона 4.“задужење” минус колона 5 “раздужење”) је 27.500,00 динара. На залихама (у хладњачи) остало је 500 кг малина по набавној цени од 55,00 динара, дакле укупне вредности од 27.500,00 динара. Утврђена вредност залиха робе у КЕП обрасцу једнака је вредности залиха робе, исказаној на рачуну 132 – Роба у промету на велико, у главној књизи.

Евидентирање задужења и раздужења робе на приказани начин омогућава континуирано усаглашавање стања залихе робе у продајном објекту, на основу евиденције у КЕП обрасцу и евиденције у главној књизи.

1.2. Пример евидентирања задужења робе у промету на велико у КЕП обрасцу по набавној цени, када је обвезник у систему ПДВ

Предузеће “Пик Продукт” д.о.о. је, према фактури добављача, „Ратарство“ из Сенте, Улица Петра Кочића 20 (регистровани предузетник, индивидуални пољопривредни произвођач, који је у систему ПДВ), набавило дана, 25.05.2016, 1000 кг парадајза по цени од 100,00 динара, увећаној за обрачунати ПДВ по посебној стопи од 10% у износу од 10.000,00. На основу фактуре добављача за превоз робе, који није у систему ПДВ, евидентирани су зависни трошкови набавке, у износу од 5.000,00 динара. У интерном акту *Рачуноводствене политике* утврђен је принцип евидентирања задужења робе у главној књизи по набавним ценама. Направљена је калкулација број 20/2016, у којој је евидентиран улаз 1000 кг парадајза по набавној цени од 105,00 динара по кг (у набавну цену укључен је и зависни трошак набавке). На основу фактура и калкулације набавне цене робе евидентиран је улаз робе у робно-материјалној евиденцији, на терет рачуна 132 – Роба у промету на велико, у износу од 105.000,00 динара. Евидентиран је улазни ПДВ, садржан у фактури добављача, у износу од 10.000,00 динара на терет рачуна 271 и евидентирана обавеза према добављачу за робу, у корист рачуна 435 у износу од 110.000,00 динара и обавеза према добављачу за превоз робе у корист рачуна 435, у износу од 5.000,00 динара.

Вредност набављене робе, у износу од 105.000,00 динара, евидентирана је на основу калкулације набавне цене, према Правилнику о евиденцији промета робе и услуга, у КЕП обрасцу, у колони 4.

Од запримљене количине, истог дана, по рачуну 78/15, продато је 500 кг парадајза по цени од 140,00 динара (вредност продате робе 70.000,00), плус обрачунати ПДВ по општој посебној стопи од 10% у износу од 7.000,00 динара.

Набавна цена парадајза је 105,00 динара (500 кг x 105 = 52.500,00 дин.).

Остварена продајна цена за 500 кг парадајза је (500 x 140 = 70.000,00 дин.).

Обрачунати ПДВ на извршени промет по сниженој стопи је 70.000,00 x 10% = 7.000,00.

Обрачуната РУЦ у продатој роби (продајна цена 140,00 – набавна цена 105,00 = 35,00 остварена РУЦ x 500 кг продатог парадајза) = укупно остварена РУЦ 17.500,00 + 7.000,00 дин., обрачунати и исказани ПДВ у фактури).

Пошто је набављена роба у КЕП обрасцу евидентирана на основу калкулације набавне цене, при испостављању рачуна о извршеном промету, у софтверској апликацији, креираће се интерна рачуноводствена исправа, која садржи нивелацију, остварену РУЦ и обрачунати ПДВ исказан у излазном рачуну који се књижи у колони 5. У датом примеру извршиће се евидентирање у колони 4, „задужење“ у КЕП обрасцу, у износу од **17.500,00 (остварена РУЦ), плус обрачунати ПДВ у износу од 7.000,00** динара.

Такође, у колону 3 у КЕП обрасцу, где се уноси опис промене која се књижи, уноси се, поред описа, датума пословне промене (калкулација бр.20 од 25.05.2015) и пословно име добављача (Ратарство, Сента, Улица Петра Кочића 20), јер је набавка извршена од индивидуалног пољопривредног произвођача, предузетника, који је регистровани порески обвезник, дакле има пословно име.

Евидентирање промета робе у КЕП обрасцу:

КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА ЗА 2016. ГОДИНУ

Ред. број	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентираних промена (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			задужење	раздужење
1	2	3	4	5
1.	25.05.2016.	Калкулација бр. 20, датум, 25.05.2016.г. добављач "Ратарство" из Сенте, ул. Петра Кочића 20	105.000,00	
2.	25.05.2016.	Фактура број 78/16 од 25.05.2016.		77.000,00
3.	25.05.2016.	Остварена разлика у цени по фактури 78/16	17.500,00	
4.	25.05.2016.	Обрачунати ПДВ по фактури 78/16	7.000,00	
Вредност робе на залихама је 52.500,00 (кол. 4 – кол. 5)			129.500,00	77.000,00

Евидентирање промене вредности робе у колони (4) задужења, сходно документу о раздужењу, врши се на основу интерног документа и у КЕП обрасцу може да се врши у укупном износу. Међутим, у главној књизи евидентира се само податак позитивне нивелације, за износ остварене разлике у цени, а податак о ПДВ не књижи се на терет рачуна, робе у промету на велико. Из тог разлога потребно је да на интерном документу буде одвојено исказан податак о оствареној разлици у цени и податак о износу обрачунатог ПДВ на извршени промет.

Вредност робе на залихама, после евидентираних извршених промета робе (колона 4. "задужење" минус колона 5 "раздужење"), је 52.500,00 динара. У робној евиденцији, на залихама је остало 500 кг парадајза по набавној цени од 105,00 динара, укупне вредности од 52.500,00 динара, што представља једнаку вредност и у КЕП обрасцу и у главној књизи, на рачуну 132. На овај начин евидентирање промета робе у обрасцу КЕП омогућава праћење стања залихе робе у продајном објекту и у главној књизи.

2. Евидентирање задужења робе у промету на велико, у КЕП обрасцу, када се роба води по велепродајној цени

Евидентирање робе у промету на велико, откупљених пољопривредних производа и живих животиња по велепродајној цени, као и свих промета робе код обвезника који врше промет на велико, а не воде двојно рачуноводство, подразумева да обвезник, приликом формирања набавне цене робе, истовремено, у калкулацији, формира и продајну цену робе.

Евидентирање задужења робе по продајној цени, у промету на велико, код обвезника који воде двојно рачуноводство, у главној књизи, врши се на терет прописаног рачуна (132,133,136,137),

уз истовремено одобрење укалкулисане разлике у цени и евидентираних обавеза за робу, према добављачу. Обвезници који врше промет на велико, откупљују пољопривредне производе или живе животиње на откупном месту, на основу састављене калкулације продајне цене, врше истовремено евидентирање и у главној књизи и задужење робе у КЕП обрасцу, у складу са одредбама Правилника о евиденцији промета. Када се задужење робе води по продајној цени, све промене вредности робе, на основу повећања или снижења цена, у случају остварене продаје робе по ценама различитим од утврђене продајне цене када је роба стављена у промет, отпис, повраћај, интерни пренос, кало, растур, квар и лом, мањак, вишак, евидентирају се у колони 4 КЕП обрасца.

2.1. Пример евидентирања задужења робе у промету на велико у КЕП обрасцу, по продајној цени, када продавац и купац нису у систему ПДВ

Предузеће “Промет” д.о.о, дана 01.06.2016. године, набавило је, од индивидуалног пољопривредног произвођача, који нема регистровану делатност, 500 кг трешања по цени од 80,00 динара по кг, плус ПДВ надокнада 6,40 дин по кг. На основу откупног блока евидентирана је обавеза према добављачу у износу од 40.000,00 динара, увећана за ПДВ надокнаду од 8% у износу од 3.200 динара. Зависни трошкови набавке, по фактури добављача, за превоз трешања, износе 5.000,00 динара. У интерном акту, *Рачуноводствене политике*, утврђен је принцип евидентирања задужења робе у главној књизи по продајним ценама. Направљена је калкулација број 20/2016, у којој је евидентиран улаз 500 кг трешања по набавној цени од 96,40 динара по кг и утврђена продајна цена трешања по кг од 135,00 динара (укалкулисана је разлика у цени од 40% на набавну цену трешања за један килограм, и износи 38,60 динара). Калкулација је прокњижена у главној књизи и у евиденцији промета робе у КЕП обрасцу, колона 4 у укупној вредности од 67.500,00 динара. Од запримљене количине продато је, дана 02.06.2016. године, према рачуну 80/16, 200 кг трешања по цени од 135,00 динара, док је 04.06, по рачуну 85/16, продато 10 кг трешања по цени од 130,00 динара. Наредног дана, 05.06. по рачуну 90/16 продато је 150 кг трешања по цени од 140,00 динара.

А) Структура набавне и продајне цене по калкулацији 20/2016 је:

- Вредност робе по откупном блоку износи 40.000,00 увећана за ПДВ надокнаду 3.200
- Фактурна вредност услуге превоза робе износи 5.000,00
- Набавна вредност робе је: (500 кг x 96,40 динара) 48.200,00
- Укалкулисана разлика у цени по јединици мере је 40% набавне цене и износи 38,60 динара по кг; продајна цена је 135,00 динара (96,40+38,60).
- Укупна вредност задужења робе по продајној цени је 67.500,00 динара (500 x 135,00).

Б) Према рачуну 80/16 од 02.06.2015. извршена је продаја робе у вредности од 27.000,00: 200 кг трешања по продајној цени од 135,00 динара (продаја извршена по цени по којој је роба задужена у КЕП обрасцу);

Ц) Према рачуну 85/16 од 04.06.2016. извршена је продаја робе у вредности од 13.000,00: 100 кг трешања по продајној цени од 130,00 динара (продаја извршена по цени нижој од продајне цене по којој је роба задужена у КЕП обрасцу за 5,00 динара по кг у укупној вредности од 500,00 динара);

Д) Према рачуну 90/16 од 05.06.2016. извршена је продаја робе у вредности од 21.000,00: 150 кг трешања по продајној цени од 140,00 динара (продаја извршена по цени већој од цене према којој је роба задужена у обрасцу КЕП обрасцу, за 5,00 динара по кг у укупној вредности од 750,00 динара).

Евидентирање промета робе у КЕП обрасцу:

КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА ЗА 2016. ГОДИНУ

Ред. број	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентираних промена (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			задужење	раздужење
1	2	3	4	5
1.	01.06.2016.	Калкулација бр. 20, од 01.06.2016. године	67.500,00	
2.	02.06.2016.	Фактура број 80/16 од 2.6..2016. године		27.000,00
3.	04.06.2016.	Фактура број 85/16 од 4.6..2016. године		13.000,00
4.	04.06.2016.	Умањење разлике у цени по фактури 85/16	(500,00)	
5.	05.06.2016.	Фактура број 90/16 од 5.6..2016. године		21.000,00
6.	05.06.2016.	Увећање разлике у цени по фактури 90/16	750,00	
Вредност залиха 6.750,00 (кол. 4 – кол. 5)			67.750,00	61.000,00

Исказана вредност робе на залихама у КЕП обрасцу је 6.750,00 динара (колона 4 - задужење минус колона 5 - раздужење).

У колони задужења и раздужења робе извршено је књижење промета робе, на основу прописаних исправа, у складу са одредбама Правилника о евиденцији промета. Вредност исказаних залиха, на основу ове евиденције, одговара вредности залихе робе исказане на прописаном рачуну у главној књизи. На картици робне евиденције и на рачуну 132 у главној књизи остало је евидентирано још непродатих 50 кг трешања по продајној цени од 135,00 динара по кг, у укупном износу од 6.750,00 динара.

3. Евидентирање задужења робе, у колони 4 КЕП обрасца, када се роба води по продајној цени са ПДВ

Обвезници који у промету на велико имају обавезу да воде евиденције промета у КЕП обрасцу, а то су обвезници који не воде двојно рачуноводство и обвезници који врше откуп пољопривредних производа и живих животиња, а који су се определили да евиденцију воде у колони задужења (кол. 4), по продајној цени са ПДВ, евидентирање улаза робе врше на основу калкулације велепродајне цене, у којој се исказује и обрачунати ПДВ на ту продајну вредност. Укупан износ тако утврђене продајне вредности робе евидентира се у колони 4 - "задужење" КЕП обрасца. Све промене вредности робе, које проистичу из нивелације цене, отписа, расхода, растура, повраћаја, продаје робе ослобођене обавезе обрачуна и уплате ПДВ, дати рабати, морају се евидентирати у колони 4, као корекција задужења робе. Износ исказаног ПДВ у калкулацији продајне вредности робе, која се евидентира у колони 4 КЕП обрасца, није садржан у вредности робе, исказаној у главној књизи, према рачуноводственим прописима. Такође, промене вредности задужења робе у главној књизи неће се књижити на основу ПДВ исказаног у исправи, којом се документује промена вредности робе у КЕП обрасцу, у колони 4.

Евиденцијом робе у КЕП обрасцу, по продајној цени на коју је додат ПДВ, добија се податак о вредности залиха робе, у промету на велико, који садржи обрачунати ПДВ. Тај податак није употребљив нити се може упоредити са вредношћу залиха робе у промету на велико, исказаном у главној књизи, у складу са Законом о рачуноводству и *Правилником о Контном оквиру за правна лица и предузетнике*.

Обвезници који врше промет робе на мало дужни су да, у складу са Правилником, воде евиденцију промета робе на мало у КЕП обрасцу. У колону 4 – „задужење“ евидентирају износ продајне вредности робе на основу састављене малопродајне калкулације која садржи укалкулисану разлику у цени и укалкулисани ПДВ (уколико је обвезник у систему ПДВ). Истовремено се, на основу малопродајне калкулације и фактуре добављача, врши евидентирање набавке робе у промету на мало, на прописаним рачунима главне књиге. За све накнадне промене цена робе, расходе, мањкове, отписе, повраћаје добављачу и слично, обвезник у промету на мало врши евидентирање промене вредности робе на задужењу, на залихама, у колони 4 КЕП обрасца, на основу важеће исправе која садржи све податке да би евиденција промета била у складу са правилником.

4. Евидентирање задужења робе у колони 4 код комисионара

У колони 4 Обрасца КЕП комисионари евидентирају вредност примљене робе по својим продајним ценама са порезом на додату вредност. Књижење се врши на основу Пријемно-евиденционог листа комисионе робе – Обрасца ПКР. Уз Образац ПКР обавезно се прилажу исправе о квалитету робе, када робу прима у комисиону продају правно лице или предузетник. У колону 4 Обрасца КЕП уноси се вредност из колоне 11 Обрасца ПКР. Овај образац практично представља калкулацију цене робе у комисионој продаји. Напомињемо да су приликом комисионе продаје робе, у смислу Закона о ПДВ, два промета опорезована ПДВ: први, када комитент преда комисионару робу да би је он продао крајњем купцу, и други, када комисионар прода робу купцу. Најбитније је да пореска обавеза у случају оба промета настаје истовремено, тј. када комисионар прода робу крајњем купцу. Када се роба у комисион узима од комитената – физичких лица, подаци о пријему робе, у КЕП обрасцу евидентирају се на основу пријемно-евиденционог листа – обрасца КРИ. Износ исплаћене и робе враћене комитенту, физичком лицу, евидентира се у обрасцу КРИ–1. Евиденција исплаћене и враћене робе, узете од комитената физичких лица, у КЕП обрасцу, мора бити усклађена са подацима из дневног извештаја о исплаћеној и враћеној роби из обрасца КРИ–1.

5. Евидентирање раздужења за продату робу у колони 5 КЕП обрасца

Обвезници који, у складу са Правилником, воде евиденцију продате робе, у колону 5 – "раздужење" КЕП обрасца уносе износ дневног промета оствареног по свим основама. Начин књижења зависи од начина наплате продате робе. Износ дневног промета уписује се за:

- продату робу у готовини и на чекове грађана, а књижење се врши на основу износа евидентираног на контролној траци фискалне касе, рачуну и другом документу о готовинској наплати робе;
- робу која се наплаћује безготовински преко рачуна, а књижење се врши на основу износа издатих фактура и других докумената о продаји робе;
- нафту и нафтне деривате у промету на мало и у промету на велико за обвезнике који не воде двојно рачуноводство, раздужење се књижи на основу дневног пумпног извештаја – Образац ДПИ. Овај образац садржи:
  - 1) стање залиха претходног дана;
  - 2) улаз горива у току дана;

- 3) излаз горива источеног преко пумпног аутомата или мерних инсталација за истакање течних горива;
- 4) стање залиха на крају дана, према врстама горива и по резервоарима.

Дневни пумпни извештај води се посебно за сваку врсту горива и сваки резервоар. На основу дневног пумпног извештаја врши се раздужење продајног објекта у одговарајућој колони Књиге евиденције, на Обрасцу КЕП.

Правна лица и предузетници који обављају промет робе, а обавезни су да воде Књигу евиденције промета, за остварени дневни промет састављају посебне спецификације:

- за робу продату у готовини и
- за робу која се наплаћује безготовински преко рачуна.

Разлика између збира колоне 4 – задужења и колоне 5 – раздужење из Обрасца КЕП представља вредност робе на залихама у продајном објекту. Када се врши редован или ванредан попис залиха робе, вредност по попису треба да одговара вредности робе исказане као разлика колоне 4 – “задужење” и колоне 5 – “раздужење” и да одговара вредности робе исказане у главној књизи, у групи 13, на одговарајућем рачуну, према *Правилнику о Контном оквиру за правна лица и предузетнике*.

5.1. Раздужење у КЕП обрасцу правног лица које врши комисиони промет робе

У колони 5 обрасца КЕП комисионар – правно лице евидентира раздужење на основу (1) Евиденције исплаћене и враћене робе – Обрасца ПКР-1 или КРИ-1 (уколико је роба узета од комитената физичких лица) и (2) на основу рачуна о продаји робе или другог документа о раздужењу. Књижење се врши на основу података из колоне 5 и 8 Обрасца ПКР-1 или КРИ-1. Пошто се у колони 5 тих образаца налази само вредност исплаћена комитенту, приликом књижења као документ се мора користити и рачун о продаји робе који садржи пуну продајну цену у којој је исказан и обрачунати ПДВ, а то је износ евидентиран преко фискалне касе, фискални рачун.

6. Услуге у промету робе код којих постоји обавеза евиденције у КЕП обрасцу

Законом о трговини прописане су одредбе које се односе на предузећа, друга правна лица, физичка лица и предузетнике који врше услуге у промету робе, о начину вршења и начину евидентирања тих услуга.

Услугама у промету робе сматрају се следеће услуге:

- агенцијске услуге,
- посредничке услуге,
- заступничке услуге,
- **комисионе услуге**,
- берзанске услуге,
- услуге ускладиштења, отпремања и допремања робе,
- услуге контроле квалитета и квантитета робе,
- услуге осигурања робе,
- услуге економске пропаганде и промоције,
- услуге тржнице и
- друге услуге уобичајене у промету робе.

Предузећа, друга правна лица, физичка лица и предузетници могу се бавити пружањем услуга, уколико су уписани у одговарајући регистар за вршење те делатности и ако испуњавају друге прописане услове.

У складу са новим Правилником о евиденцији промета који ће се примењивати од 1. јануара 2016, од свих претходно наведених услуга везаних за промет робе, обавеза вођења евиденције промета у КЕП обрасцу дефинисана је само за комисионе услуге.

Дакле, за све претходно наведене услуге у промету робе, постоји обавеза вођења евиденције промета у КЕПУ, закључно са 31.12.2015, осим комисионих услуга за које је и даље прописана обавезна евиденција промета у Књизи евиденције.

Треба имати на уму да опредељење за евидентирање комисионих услуга у Обрасцу КЕП није претежна шифра делатности пружања комисионих услуга већ, уопште, бављења комисионим услугама, без обзира на то да ли обвезник послује под неком другом шифром, претежне делатности.

6.1. Комисионе услуге

Комисионе услуге су разврстане у шифарнику делатности као:

- Група 47 - Трговина на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима.

У складу са Законом о трговини, комисионе услуге сматрају се специјализованим услугама у промету робе. Комисионе услуге обухватају послове који се односе на продају покретних ствари у своје име, а за рачун комитента (предузећа, предузетника или физичког лица). Ове услуге морају да се врше одвојено од других делатности, којима се бави комисионар (предузеће или предузетник). Из тих разлога, и евидентирање промета робе узете у комисион односно комисионих услуга, у КЕП обрасцу, треба да се врши одвојено од друге робе односно других услуга.

Према рачуноводственим прописима, евидентирање робе примљене у комисион врши се путем ванбилансне евиденције, у оквиру класе 8.

Када се изврши продаја робе узете у комисион и када комисионар одјави ту робу комитенту, извршени промет те робе, на основу фактуре добављача, комитента евидентира се у пословним књигама, комисионара и комитента (ако комитент није физичко лице, које није дужно да води пословне књиге).

7. Предвиђене казнене мере за непоштовање прописаних одредби о начину евиденције промета

Према одредбама *Закона о трговини*, („Сл. гласник РС“, бр. 53/10 и 10/13), за обвезнике који не воде прописане евиденције промета, у складу са овим законом и Правилником о евиденцији промета, прописане су новчане казне за прекршаје:

- Новчаном казном од 100.000,00 до 1.000.000,00 казниће се за прекршај, правно лице уколико не води евиденцију промета на потпун и прописан начин;
- Новчаном казном од 5.000,00 до 50.000,00 казниће се одговорно лице у правном лицу;
- Новчаном казном од 10.000,00 до 100.000,00 динара казниће се предузетник који не води прописане евиденције.
- Новчаном казном од 500.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај, правна лица ако не поседују одговарајуће исправе које прате робу, односно ако не води прописане евиденције промета. Поред ове казнене мере, правном лицу се може изрећи и мера забране обављања делатности у трајању од шест месеци до две године; за наведени прекршај прописана је казнена мера за новчана казна за предузетника у износу од 50.000,00 до 150.000,00 динара.

8. Практични савети у вези са евидентирањем промета робе и услуга у Обрасцу КЕП

8.1. Идентификациони подаци за лице одговорно за садржај исправе која прати робу

У складу са Правилником о евиденцији промета, прецизирано је да се у исправи која прати робу узету од комитента физичког лица, уноси између осталих елемената, и ПИБ. Одредбама Правилника није прецизиран унос податка, ЈМБГ за комитента физичко лице. Међутим, за физичка лица која немају ПИБ код Пореске управе, који пред-

ставља јединствени и једини број физичког лица, као и правног лица и предузетника, за све јавне приходе, у исправи која прати робу узету у комисион од тих физичких лица као комитената, потребно је унети њихов ЈМБГ заједно са свим другим прописаним обавезним подацима.

Подсећамо да према одредбама члана 2. став 9. *Правилника о пореском идентификационом броју* („Сл. гласник РС“, бр. 57/03, 68/03, 32/09 и 48/2010), дефинисано је да се, „**ПИБ за резидентна физичка лица која нису предузетници и за обвезнике пореза и доприноса на приходе од пољопривреде и шумарства, састоји се од 13 цифара и представља јединствени матични број грађана, односно ЈМБГ, који је додељен од стране Министарства унутрашњих послова, у складу са законом**“. Према одредбама Правилника о евиденцији, у промету робе на велико и на мало, која је узета у комисион од комитената правних лица, такође, поред осталих прописаних података, обавезан је унос ПИБ правног лица комитента али нема обавезе уноса ЈМБГ овлашћеног лица тог правног лица.

8.2. Не постоји обавеза евидентирања промета готових производа и отпада из производње у КЕП обрасцу

Евидентирање промета робе у складу са одредбама Правилника о евиденцији промета врши се за промет робе и комисионих услуга, дефинисано Законом о условима за обављање промета и вршење услуга и Законом о трговини.

Предузећа која се баве прометом робе и вршењем услуга у промету робе, према члану 16. Закона о условима за обављање промета, дужна су да воде евиденцију о примљеној и продатој, односно испорученој роби и извршеној услузи и да обезбеде доступност те евиденције. Обавеза вођења евиденција односи се за свако продајно место, односно пословну јединицу у којој се обавља промет или врши услуга.

Уколико предузеће врши само промет сопствених производа у промету на мало или отпада из сопствене производње, нема обавезу да тај промет води у КЕП обрасцу. Међутим, уколико предузеће врши промет сопствених производа и туђе робе, откупљује пољопривредне производе или живе животиње, дужно је да све промете евидентира у КЕП обрасцу.

8.3. Садржај исправе која прати интерни пренос робе

Правилником о евиденцији промета, у члану 12, прецизирано је да фактура, отпремница,

фактура-отпремница, доставница, интерна преносница, пријемница или друга одговарајућа исправа за робу, **обавезно садржи: број и датум исправе, пословно име, адресу и ПИБ испоручиоца, примаоца, превозника (уколико га има), место и адресу објекта из кога се испоручује, име, презиме и потпис одговорних лица, примаоца и превозника, назив робе и количину.**

Калкулација цене која се саставља на основу исправе која прати робу, па и када се ради о интерној преносници, мора да садржи обавезно следеће елементе: пословно име трговца, назив и адресу продајног места, ПИБ трговца, редни број, трговачки назив робе, јединицу мере, количину, набавну цену по јединици мере, вредност робе по фактури добављача, разлику у цени, продајну вредност робе без ПДВ, ПДВ, продајну вредност са ПДВ и продајну цену по јединици мере.

Овим правилником, такође, прописано је да сва задужења за робу у продајним објектима и на велико и на мало, као и враћање робе, интерни пренос робе, отпис робе или расход робе, морају бити евидентирана у колони 4 КЕП обрасца.

Дакле, из свега наведеног проистиче да када се ради о интерном преносу робе између велепродајних објеката и малопродајних објеката, интерна преносница која прати робу мора бити попуњена и евидентирана у складу са Правилником о евиденцији промета и садржати све претходно наведене податке. Правилником није прописана обавеза да интерна преносница буде оверена печатом.

8.4. Оверавање КЕП обрасца

Ако се Књига евиденције води електронски у софтверу рачунара, нема обавезе штампања листова али евиденције; у електронској форми морају бити обрађене промене, хронолошки на основу унетих и обрађених исправа које прате задужење и раздужење робе. На захтев контролних органа, који у изузетним случајевима могу захтевати штампање евиденције из рачунара, обрађени подаци о евиденцији морају бити хронолошки приказани. Само на дан редовног или ванредног пописа залиха потребно је одштампати крајњи салдо евиденције у КЕП обрасцу и оверити потписом рачунополагача односно предузетника, лица одговорног за унос података у КЕП образац. Ово правило је у примени од 1. јануара 2016. године. За КЕП образац, као и до сада, не постоји обавеза оверавања код пореског органа.

8.5. Одвојено евидентирање промета робе у комисиону и у промету на мало

Обвезник који врши промет робе у комисиону и промет робе на мало дужан је да усклади евиденцију промета робе са одредбама Правилника о евиденцији промета и да изврши књижење промета робе у главној књизи, на основу веродостојне исправе и на прописаним рачунима. Евиденцију промета робе, узете у комисион и робе у промету на мало, обвезник ће евидентирати на прописани начин, у складу са Правилником. Због различитих прописаних исправа (малопродајна калкулација, образац ПКР, ПКР-1, КРИ, КРИ-1), које прате промет робе на мало и промет робе у комисиону, неопходно је евидентирати ове промете одвојено, путем два КЕП обрасца. Одвојеним евидентирањем комисионих услуга односно робе узете у комисион у КЕП обрасцу, адекватно ће бити примењен и Правилник о обавезном усаглашавању стварног стања са пописаним стањем робе на залихама, у комисиону и у промету на мало.

8.6. Евидентирање робе у централном магацину, у коме се не врши промет, већ само интерни пренос у сопствене продајне објекте

Ако обвезник врши набавку и чување робе у сопственом централном магацину и у том магацину не врши промет робе крајњим купцима, већ робу интерним преносом доставља у сопствене велепродајне и малопродајне објекте, нема обавезу да ту робу евидентира у КЕП обрасцу. Тек када се роба интерним документом отпреми у продајни објекат, у том продајном објекту мора да се евидентира у КЕП обрасцу, у складу са Правилником о евиденцији промета.

Подсећамо на одредбе Закона о начину и условима за обављање промета робе, вршење услуга у промету робе и инспекцијском надзору, којима се обавезује да се евиденција о примљеној и продатој роби води за свако продајно место, односно пословну јединицу у којој се обавља промет или врши услуга.

Ако би централни магацин имао обележја објекта за промет на велико, откупљених пољопривредних производа и живих животиња или у коме би се вршио други промет на велико за који обвезник не води двојно рачуноводство, у складу са Правилником о минималним техничким условима за обављање промета робе и вршење услуга у промету робе („Сл. гласник РС“ бр. 47/96, ... и 62/11), где су као просторије за промет на велико и мало, у чл. од 18. до 26. овог правилника дефинисана складишта, стоваришта и складишта за посебне врсте робе, било би обавезно тај промет евидентирати на основу кал-

кулације набавне цене, продајне цене без ПДВ или са ПДВ, у зависности од тога да ли се ради о обвезнику у систему ПДВ, у КЕП обрасцу.

8.7. Евидентирање раздужења у колони 5 Обрасца КЕП, када се у објекту продаје роба за коју су прописане различите евиденције

Продаја нафтних деривата и друге робе, у продајном објекту, бензинској пумпи, подразумева евидентирање раздужења у колони 5 КЕП обрасца, за износ укупне вредности продате робе, без обзира на њену структуру. Обавеза обвезника је да на дневној спецификацији извршеног промета, на основу фискалног извештаја и ФР рачуна, искаже остварени промет продате робе, према примљеним средствима наплате (готовина, чек, безготовински рачуни и картице), а не по врсти продате робе.

Међутим, обвезници који врше промет нафтних деривата морају истовремено водити евиденцију тог промета у оквиру обрасца ДПИ.

Ту евиденцију обвезник чува у продајном објекту - бензинској пумпи, заједно са евиденцијом садржаном у КЕП обрасцу.

8.8. Евидентирање промета сервисних услуга, када се резервни делови уграђују у оквиру пружене услуге

Промет сервисних услуга у промету на мало, при чијем пружању се уграђују резервни делови по набавној цени, који су садржани у укупном промету те пружене услуге, не подлеже обавези евидентирања у КЕП обрасцу, у складу са Правилником.

Међутим, уколико се резервни делови одвојено фактуришу, при чему је у продајну цену укључена и разлика у цени, за тај промет постоји обавеза евидентирања у КЕП обрасцу, јер се тада ради о промету робе, а не о утрошеном материјалу по набавној цени, у оквиру пружене сервисне услуге.

8.9. Евидентирање сторно задужења за износ дозвољеног кала, растура, квара и лома

Утврђени износ дозвољеног кала, растура и лома, који се признаје као порески признати расход, у складу са Уредбом, на који се не обрачунава и не плаћа ПДВ, а који се утврђује за порески период (месец или тромесечје), евидентира се црвеним сторном у колони 4 - Задужење, у КЕП обрасцу. Књижење се врши последњег дана пореског периода, месеца или тромесечја. Интерни документ на основу кога се врши књижење је пописна листа или записник о обрачуну утврђеног кала, растура, лома, на основу примене дозвољеног (прописаног) процента на износ набављених, продатих, прерађених или произведених залиха робе, за тај порески период. Интерни документ мора оверити лице овлашћено за располагање залихама, односно лице одговорно за унос и оверу података у КЕП образац.

8.10. Евидентирање мањкова робе у малопродајном објекту и робе узете за пословне сврхе обвезника

Евидентирање раздужења малопродајног објекта, за мањкове утврђене према попису који падају на терет правног лица и за робу узету од објекта за пословне сврхе, врши се на основу интерног документа, црвеним сторном, у колони 4 КЕП обрасца. Мањак робе, који по одлуци трговца пада на терет физичког лица, рачунополагача, евидентира се као раздужење у колони 5. Документи који представљају исправу на основу које се врши књижење у КЕП обрасцу, јесу: пописна листа, записник, одлука о утврђеном мањку и интерни документ, отпремница, записник о роби узетој за пословне сврхе. За робу узету за пословне сврхе не постоји обавеза евидентирања промета преко фискалне касе.

*

* *

Образац КЕП

ТРГОВАЦ: _____

ОБЈЕКАТ-ПРОДАЈНО МЕСТО: _____

МЕСТО: _____

**КЊИГА ЕВИДЕНЦИЈЕ ПРОМЕТА
ЗА _____ ГОДИНУ**

Ред. број	Датум евиденције (дан и месец)	Опис евидентиране промене (назив, број и датум документа)	Износ динара	
			задужење	раздужење
1	2	3	4	5
		ДОНОС		
		СВЕГА ЗА ПРЕНОС		

М.П.

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ
_____**Образац ПКР**

Трговац - Комисионар _____

Место _____

Општина _____

Ред.бр. из КЕП _____

Број КРИ _____ за комитента физичко лице

**ПРИЈЕМНИ ЛИСТ КОМИСИОНЕ РОБЕ
БРОЈ _____**

Ред. бр	Назив робе	Датум пријема робе	Јединица мере	Количина	Вредност која припада комитенту без ПДВ		Укупна провизија (додата вредност)	Обрачунат ПДВ	Продајна вредност са ПДВ (7+8+9)	Продајна цена робе са ПДВ (10:5)
					По јединици производа	За укупну количину				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
СВЕГА										

Комитент

Физичко лице

правно лице - предузетник

Трговац - Комисионар

М.П. _____

Образац ПКР-1

Ред. бр. из КЕП _____

ЕВИДЕНЦИЈА ПРОДАТЕ, ИСПЛАЋЕНЕ И ВРАЋЕНЕ КОМИСИОНЕ РОБЕ
БР. _____

Редни број	Назив робе	Бр. обрас. ПКР о пријему робе	Исплаћено комитенту		Враћена роба комитенту			Потпис комитента
			Датум	Износ	Датум	Количина	Вред. са пор. и провизијом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		СВЕГА:						

ВЛАСНИКУ - комитенту извршен повраћај непродате робе или извршена исплата у целости дана _____

Комитент

Трговац - Комисионар

Физичко лице

Правно лице

М.П. _____

(потпис, бр. л.к. адреса, порески број)

(назив и седиште)

Образац КРИ

Трговац - Комисионар _____

Место / Општина _____

ДАТУМ: _____

ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРИЈЕМУ РОБЕ НА КОМИСИОНУ ПРОДАЈУ
ОД КОМИТЕНАТА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА
БРОЈ _____

Редни број	Име и презиме комитента, адреса становања, број телефона	Број личне карте и порески број комитента	Врста робе и јединица мере	Количина примљене робе на дан сачињавања извештаја	Вредност која припада комитенту без ПДВ за робу примљену на дан сачињавања извештаја		Укупна вредност робе која припада комитенту у текућој години до дана који претходи дану сачињавања извештаја	УКУПНО - ДИН -	Веза са претходним бројевима КРИ-/Редни бројеви из КРИ/	Опис, број и датум доказа о пореклу робе
					За робу из увоза на основу доказа о плаћеној царини	За осталу робу на основу доказа о пореклу				
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (6+7+8)	10	11
1										
2										
3										
	СВЕГА:									

Име и презиме, потпис и број телефона лица које је извршило евидентирање: _____

М.П. _____

Трговац - Комисионар _____

Образац КРИ-1

Трговац - Комисионар _____

Место / Општина _____

ДАТУМ: _____

ДНЕВНИ ИЗВЕШТАЈ ИСПЛАЋЕНЕ И ВРАЋЕНЕ РОБЕ КОМИТЕНТИМА-ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА
БРОЈ _____

Ред. бр.	Име и презиме комитента, адреса становања, број телефона	Број личне карте и порески број комитента	Врста робе и јединица мере	Количина продате робе за исплату/враћене робе	Вредност робе која се враћа комитенту на дан-датум извештаја		Укупна вредност робе која је враћена комитенту у текућој години до дана који претходи дану сачињавања извештаја	УКУПНО – ДИН –	Исплаћено са рачуна комисионара на рачун комитента (за робу из колоне 5)	Веза са претходним бројевима КРИ-1 /Редни бројеви из КРИ-1 /
					Вредност	Потпис комитента				
1	2	3	4	5	6	7	8	9(6+8)	10	11
									Износ: Извод бр.	
									Износ: Извод бр.	
									Износ: Извод бр.	
СВЕГА:										

Име и презиме, потпис и број телефона лица
које је извршило евидентирање: _____

М.П. Трговац - Комисионар _____

Образац ДПИ

Трговац _____

Ред. број _____ из КЕП

ДНЕВНИ ПУМПНИ ИЗВЕШТАЈ
БР. _____

Великопродаја - Малопродаја нафте и нафтних деривата

Бензинска станица: _____, дана _____ године

Резервоар	Врста течного горива	Стање залиха из претходних ДПИ бр.	Пријем горива - уточнено у резервоар дана _____ у _____ час.	Укупне количине горива у резервоару (3+4)5	Изаз - источено преко пумпног аутомата				Стање залиха на крају дана обрачунато на 15°C према врстама горива и по резервоарима	Темп. разлике	Источено -враћено гориво у резервоар приликом оверавања
					Фаб. бр. справе за мерење течного горива	Стање бројчаника на почетку дана	Стање бројчаника на крају дана	Источено преко бројчаника справе за мерење течного горива (8-7)9			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Број: _____	МБ	цм _____ лит. _____	По док. бр. _____ лит. _____						цм _____ лит. _____	цм _____ лит. _____	Број запис. _____ лит. _____
Број: _____	МБ	цм _____ лит. _____	По док. бр. _____ лит. _____						цм _____ лит. _____	цм _____ лит. _____	Број запис. _____ лит. _____
Број: _____	ЕЛ	цм _____ лит. _____	По док. бр. _____ лит. _____						цм _____ лит. _____	цм _____ лит. _____	Број запис. _____ лит. _____

Напомена: Неисправан пумпни аутомат фаб. бр. _____, није у функцији од дана _____, а стање бројчаника по престанку рада је _____
 Извршена је поправка пумпног аутомата фабр. бр. _____ и у функцији је од дана _____, а стање бројчаника на почетку рада је _____
 Вредност осталих продатих нафтних деривата за које се плаћа акциза _____

Примедба: _____

ПРИМИО _____

КОНТРОЛИСАО _____

ПРЕДАО _____

Образац за пријаву места на којем се води књига евиденције промета

Пословно име и адреса трговца	
Адреса на којој се води Књига евиденције промета	
Датум почетка обављања трговине ван продајног објекта	
Име и презиме, број телефона и адреса електронске поште контакт особе	

Место и датум: _____

Потпис одговорног лица _____